

29.8.2014

AMKIT-konsortion kirjastonjohtajien ja Linnea2:n yhteinen kokous 29.8.2014

Aika: 29.8.2014, klo 10.09-13.55.

Paikka: Centria, Talonpojankatu 2 a, Kokkola

Läsnä: Jarmo Saarti (puheenjohtaja, Itä-Suomen yliopisto)
Virpi Kultanen (sihteeri, HUMAK)

Kauko Maskulainen (HUMAK)

Jussi Kärki (SAMK)

Hanna-Riina Aho (Centria AMK)

Tuula Snicker (Savonia AMK)

Teemu Makkonen (Jyväskylän AMK)

Sinikka Luokkanen (HAMK)

Gunilla Jansson (Novia AMK)

Hanna Lahtinen (Laurea AMK)

Raija Löytölä (Tritonia AMK)

Minna Koistinen (Oulun AMK)

Hellevi Hakala (Metropolia AMK)

Sirkku Blinnikka (Lahden AMK)

Kari Tiainen (Karelia AMK)

Tarja Koskimies (Seinäjoen AMK)

Iiris Kuusinen (XAMK)

Markku Heinäsenaho (Kansalliskirjasto)

Nina Hyvönen (Kansalliskirjasto)

Ari Muhonen (Jyväskylän yliopisto)

Irma Pasanen (Aalto-yliopisto)

Annikki Roos (Helsingin yliopisto)

Minna Niemi-Grundström (Tampereen yliopisto)

Riitta Lähdemäki (Tampereen teknillinen yliopisto)

Ulla Nygrén (Turun yliopisto)

Pia Södergård (Åbo Akademi)

Päivi Kytömäki (Oulun yliopisto)

Susanna Parikka (Lapin korkeakoulukirjasto)

Ulla Ohvo (Lappeenrannan tiedekirjasto)
Tiina Järvinen (MPKK)
Tua HinderSSon-Söderholm (Svenska handelshögskolan)

Etäyhteydellä:

Hanna Saario (DIAK)
Kristiina Hormia-Poutanen (Kansalliskirjasto)
Marja Anttonen (Turun AMK)
Riitta-Liisa Karjalainen (Kajaanin AMK)
Marketta Lukkari (Tilastokeskus)
Pentti Vattulainen (Varastokirjasto)
Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia AMK)
Kimmo Tuominen (Helsingin yliopisto)

Liitteet: Kansalliskirjaston Markku Heinäsenahon ja Jyväskylän yliopiston kirjaston Ari Muhosen esitykset.

1

Avaus ja järjestäytyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 10.09. Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi ja tarvittaessa ääntenlaskijoiksi Susanna Parikka ja Kauko Maskulainen.

2

Työjärjestys

Kokouksen aluksi esitykset Voyagerista (Markku Heinäsenaho/Kansalliskirjasto) ja UKJ:sta ja siihen liittyvästä konsortiosopimuksesta (Ari Muhonen/Jyväskylän yliopiston kirjasto). Sovittiin, että kuunnellaan esitys ensin, sen jälkeen keskustelu esityksen pohjalta ja viimeiseksi loppukeskustelu.

3

Markku Heinäsenaho (Kansalliskirjasto), Kirjastojärjestelmät ja laitteistoympäristö - tilannekatsaus

Esityksen materiaali on tämän pöytäkirjan liitteenä.

Kirjastojärjestelmätilanne on moniselitteinen. Ex Libris on siirtänyt Voyagerin 10-version julkaisun vuoden 2017 alkuun saakka. Seuraava versio, johon Voyager kannattaisi siis päivittää, jos se päivitetään, on versio 9, josta tulee väliversioita ennen version 10 julkaisemista. Voyagerin päivitys on turvallista siirtää vaikka kesään 2016. Jos ei päivitetä Voyager-versiota, Ex Librisen tarjoama tekninen tuki lakkaa versiolla 8 (joka nyt käytössä) heti version 10 tultua julki. Jos Voyager-versio päivitetäisiin, voitaisiin Voyageria käyttää jopa vuoteen 2018 saakka.

Ex Libris on luvannut selvittää, voidaanko version 8 teknistä tukea jatkaa seuraavat vuodet. Mikäli tuki jatkuu ja kattaa keskeiset tietoturvaan liittyvät asiat, olisi periaatteessa mahdollista jatkaa tulevat vuodet nykyisellä Voyager-versiolla. Teknisen tuen lakkaaminen olisi ongelmallista tietoturvan vuoksi. Oracle-tietokanta-alusta on haavoittuvainen, ja mahdolliset tietovuodot ovat tällöin kirjastojen omalla vastuulla.

CSC suosittelee, että laitteisto päivitetäisiin viimeistään vuonna 2017. Laitteiston ikääntyessä laiterikkoriskit kasvavat. Voyager-päivitystä ei suositella tehtäväksi nykyisellä laitteistolla. Uuden laitteiston käyttökustannukset voisivat olla noin 70 000 euroa pienemmät kuin nykyisellä raudalla, mutta laitteiston uusimisen alkukustannukset ovat noin 300 000 euroa.

Yksi vaihtoehto laitteiston uusimiseen on myös leasing, tällöin kustannukset jakautuvat useammalle vuodelle ja ovat noin 136 000 euroa/vuosi. Leasingista joudutaan maksamaan sopimuksen ajan, oli sille todellista käyttötarvetta tai ei. Itselle hankitun laitteiston etuna on sen jälleenmyyntimahdollisuus. Eri etenemisvaihtoehdot on esitelty tarkemmin liitteenä olevassa esityksessä.

Keskustelussa todettiin, että ministeriöltä ei todennäköisesti saada rahoitusta hankintoihin. Laitteiston uusimisen hinta vaikuttaa siihen, voivatko kirjastot päättää itse hankinnasta vai joudutaanko siitä keskustelemaan korkeakoulujen johdon kanssa. Kansalliskirjasto tulee jakamaan kustannuksia, sillä samalla laitteistolla pyörii mm. Nelli. Laitteistohankinnassa täytyy kuitenkin selvittää omistajuus ja sen juridiikka.

Kansalliskirjasto suosittaa, että laitteisto uusitaan ja päivitetään Voyager kesällä 2015.

Päätös:

Markku Heinäsenaho ottaa yhteyttä CSC:n ja pyytää tarkempia tietoja siitä, mitä laitteiston uusimisesta syntyvät säästöt voisivat määrältään olla.

Parin viikon sisällä Kansalliskirjasto toimittaa selkeät luvut laitteiston uusimiseen (sekä leasing, että osto) liittyen.

Aikataulu:

Lokakuussa 2014 tulisi tehdä päätös siitä, mitä lähdetään tekemään laitteiston suhteen. AMKIT ja Linnea2 yhdessä tai erikseen. Tavoitteena saada vuoden 2014 loppuun mennessä päätös siitä, miten Kansalliskirjasto etenee tässä asiassa.

4

Ari Muhonen (Jyväskylän yliopiston kirjasto), UKJ-konsortio?

Esityksen materiaali on tämän pöytäkirjan liitteenä.

Ari Muhonen Jyväskylän yliopiston kirjastosta esitteli UKJ-asioita ja konsortiosopimushahmotelmaa.

UKJ:n valmisteluun on käytetty runsaasti aikaa, mutta ohjausryhmän toiminta lakkaa vuoden 2014 loppuun mennessä. On syntynyt päätöksentekotyhjiö, jossa kenelläkään toimijoista ei ole valtaa tehdä yhteisiä päätöksiä. Miten edetään kohti UKJ:ää jatkossa, on pohdittava rahoitusta ja etenemistapaa, vaikka lisää aikaa saataisiinkin hankittua Voyager- ja laitteistopäivityksillä.

Tarvitaan yhteinen elin päätöksiin – siksi esitetään yhteistä konsortiota. Konsortio on toimiva ja tuttu malli. Konsortion etu on siinä, että jokainen kirjasto voi päättää itse, onko mukana siinä vai ei. Pienemmät kirjastot voisivat halutessaan hankkia jonkin muun kuin UKJ:n, kunhan valittu järjestelmä toimii yhteen kansallisten järjestelmien kanssa. Konsortio mahdollistaisi melko nopeankin toiminnan UKJ:n kanssa tarvittaessa. Konsortio on itsessään toimija, jolla on valmius tehdä päätöksiä.

Liitteenä olevassa esityksessä tarkempaa vertailua konsortiomallin ja aiesopimusmallin välillä.

Konsortiosopimusluonnoksessa todetaan, että sopimuksen tarkoitus on perustaa mukana olevien tahojen kanssa konsortio, jonka tavoitteena on hankkia UKJ. Mukaan voi liittyä myös myöhemmin yleiskokouksen päätöksellä. Konsortiosta voi myös irtaantua ilmoittamalla siitä johtoryhmälle kirjallisesti.

Päätöksiä tekevät yleiskokous ja johtoryhmä. Hallinto hoidetaan erikseen sovittavan oikeushenkilön kautta.

Keskustelussa todettiin, että vaikka laitteistoa ja Voyageria päivitettäisiin, ei UKJ:ää voida unohtaa. Neljä vuotta, jotka mahdollisesti pärjättäisiin Voyagerilla päivitysten ansiosta, menevät nekin nopeasti. Suunnittelua ei siis voida hylätä.

Yliopistokirjastot ovat teettäneet diplomi-insinööriyön, jossa on selvitetty kirjastojärjestelmiin liittyviä vaihtoehtoja ja kirjastojen toiveita sekä tarpeita. SYN haluaa ensin selvittää omat toiminnallisuustarpeensa ja prioriteettinsa ja SYN toivoo, että AMKIT tekisivät saman samanaikaisesti (31.1.2015 mennessä). Tämän jälkeen nähtäisiin kuinka yhteneväiset tarpeet ja priorisoinnit ovat.

Avointa keskustelua ja tietojen jakamista toivottiin.

Kolmannen konsortion perustamisen mielekkyyttä pohdittiin. Voitaisiko toimia jo olemassa olevien konsortioiden puitteissa yhteistyössä? Kansalliskirjasto toivoi, että juridisen tahon tehtävät konsortiosopimuksissa määriteltäisiin tarkasti.

Lounastauko kello 12.15-13.15.

Lounastauolla poistuivat Markku Heinäsenaho ja etäyhteydestä Pentti Vattulainen/Varastokirjasto.

Päätös:

SYN lupasi toimittaa diplomi-insinööriyön luvut jakoon heti kun se on työn muodollisen tarkistuksen kannalta mahdollista, jotta kaikki osapuolet voisivat perustaa omat päätöksensä samoihin tietoihin. Selvityksessä on vertailtu useaa eri järjestelmää, joista kolme (Koha, Sierra ja Alma) nousevat selkeästi muita vertailtuja paremmiksi käytettyjen kriteereiden nojalla.

Todettiin, että on tarvetta oikealle vaatimusmäärittelylle, joka ei perustu pelkkiin toiveisiin. AMK-konsortion Kauko Maskulainen, SYN:n Susanna Parikka ja Kansalliskirjaston Kristiina Hormia-Poutanen keskustelevat etenemisestä. Halutaan selvittää, ovatko yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen intressit lopulta samanlaiset vai erilaiset.

UKJ-ohjausryhmän täytyy antaa kirjastoille viesti siitä, mitä tapahtuu jatkossa. Hormia-Poutanen aikataulutti vuoden 2014 loppuvuoden tehtäviksi käsitellä SYN:n teettämän diplomi-insinööriyön tulokset ja UKJ-ohjausryhmän kokemukset. On riski, että ohjausryhmän toiminnan päättyessä UKJ:n liittyvät asiat jäävät paikoilleen. On nimettävä vastuutaho.

UKJ erillisrahoitettuna projektina päättyy 2014 lopussa. Kansalliskirjasto vastaa sen lopettamisesta, jälkitöistä ja jatkosta. Meillä ei ole enää yhteistyöelimiä, joilla viedään UKJ:ää eteenpäin. Vaatimusmäärittelyryhmä voisi päättää sen, kuka lähtee eteenpäin UKJ:n kanssa. Kansalliskirjaston tehtävä on järjestelmän 1) koordinointi, hallinnointi, laskelmat, raportointi ja viestintä 2) järjestelmän ylläpito ja kehittäminen 3) mahdollinen kilpailutus.

Minna Niemi-Grundström ottaa Linnea2:n agendalle UKJ-työhön osallistumisen ja keskustelun.

Päätös:

Yhteistä työskentelysopimusta UKJ:n suhteen työstetään Linnea2:n, SYN:n ja AMKIT-konsortion puheenjohtajien sekä Kansalliskirjaston kesken. Kauko Maskulainen kutsuu kokouksen koolle.

Päätös:

Tarvitaan strateginen linjaus siitä, jos Voyager on käytössä seuraavat neljä vuotta, miten toimitaan siitä eteenpäin. Melindan ja Finnan rooli tulevaisuudessa. Päätettiin, että Kansalliskirjaston Kristiina Hormia-Poutanen laittaa strategiatyön etenemään.

5

Muut asiat

Kauko Maskulainen käytti puheenvuoron työskentelytavasta. Aikataulujen pitäminen ja sovittujen asioiden hoitaminen ovat tärkeässä roolissa. AMKIT-konsortio katsoo, että yhteistyö edellyttää sovitusta asioista kiinnipitämistä, sillä asioilla alkaa olla kiire.

Kansalliskirjasto tiedotti, että Alma-järjestelmään ollaan menossa tutustumaan Leuweniin. Linnea2:n puolesta mukaan lähtee Ari Muhonen Jyväskylän yliopiston kirjastosta. Loka-marraskuussa 2014 on tulossa järjestelmäesittelyjä. Kirjastoverkkopäivien yhteydessä esillä on Quali OLE ja ehkä Koha. Marraskuussa 2014 esittelyssä on Alma.

6

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 13.55.

Vakuudeksi,

Jarmo Saarti, puheenjohtaja

Virpi Kultanen, kokouksen sihteeri

Kauko Maskulainen

Susanna Parikka